

wondexcisie behoeven, is waardeloos, want niemand zal op dit ogenblik bij verwondingen van deze aard, die therapie toepassen. Wondexcisie komt in aanmerking bij wonden, die zich tot in de subcutis of tot in diepere lagen uitstrekken. Ook het feit, dat jodiumtinctuur zich 123 jaar heeft weten te handhaven is een argument van geen waarde, want het gaat erom, of er thans niets beters zou zijn. Voorts is de mening van collega VAN PUTTE dat de geringe, doch wel aantoonbare weefselnecrose, die het gevolg is van het gebruik van 3 pCt jodiumtinctuur, niet ongunstig zou inwerken op het genezingsproces van wonden onjuist; de mededeling, dat het jodium zich met behoud van zijn antiseptische werking aan het eiwitmolecuul zou binden berust op een aperte onjuistheid. In vitro blijkt jodium uiterst gevoelig te zijn voor eiwitten, zich onmiddellijk daaraan te binden, waarna de antiseptische werking is uitgeschakeld. De vraag is, of in vivo deze eiwitbinding niet geleidelijk kan worden prijs gegeven en daarna toch nog een geringe antiseptische nawerking kan plaats vinden.

Tenslotte bestrijd ik de mening van collega VAN PUTTE, dat een goed chirurg niet in staat zou zijn met „mes en schaar” bij de behandeling van een ernstige bijtmond van een vinger een beter resultaat te verkrijgen, dan bij toepassing van de expectatieve therapie, die hij verkiest.

Mijn artikel werd niet geschreven voor hen, die zich niet willen laten overtuigen, of die de ogen sluiten, wanneer hun feiten worden voorgelegd, die hun geloof zouden doen wankelen. Het was bedoeld voor hen, die willen zien en die uit hun waarnemingen de noodzakelijke conclusies willen trekken.

Utrecht, 27 April 1950

J. F. NUBOER

LUES VAN HET CENTRALE ZENUWSTELSEL

De voordracht van prof. W. M. VAN WULFFTEN PALTHE voor de Vereniging voor tropische geneeskunde (dit *Tijdschrift* No 10, bl. 825, 1951) geeft mij aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Malaria is bij de Indonesiërs een zeer veel voorkomende, vaak niet of slordig behandelde ziekte. De malaria-behandeling van paralues (volgens WAGNER-JAUREGG) heeft meestal een duidelijke invloed op het beloop dezer ziekte. Zou het niet gewenst zijn het veelvuldig voorkomen van malaria bij Indonesiërs in verband te brengen met de oorzaken die tot een gemitigeerd beloop der paralues bij hen aanleiding kunnen geven, en de eventuele verschijnselen van doorstane malaria (miltindex) als factor bij de beoordeling op te nemen?

's-Gravenhage, 15 Maart 1951

H. KRUIJNE

In bijna alle publicaties over dementia paralytica in de tropen (wat Indonesiërs betreft, het eerst door VAN LOON) wordt het vraagstuk van de invloed van malaria op frequentie en uitingvorm onder ogen gezien. Ik beschreef dit uitvoerig in het hoofdstuk „Syphilis van het centrale zenuwstelsel”¹⁾. In het kort kan men zeggen: Wordt een lijder aan paralyse in het beginstadium van zijn ziekte door een acute malaria-aanval getroffen, dan kan men dezelfde resultaten verwachten als WAGNER-JAUREGG bij zijn inoculatie met malaria zag. In een land waar malaria endemisch is, bestaat er echter niet zo heel veel kans dat iemand op de „paralyse-leeftijd” een reeks acute malaria-aanvallen krijgt; er is dan al een (partiële) immuniteit. In Indonesië heeft men de malariatherapie juist moeten vervangen door een koortstherapie met typhus-vaccine, omdat bij nagenoeg alle lijders aan paralyse de enting met tertiana niet aansloeg. Chronische malaria behoedt iemand dus niet tegen dementia paralytica. In zijn algemeenheid kan evenmin van een gemitigeerd beloop der paralyse worden gesproken, wel van een ander toestandsbeeld in vele gevallen, hetgeen m.i. in verband met de praemorbide persoonlijkheid staat. In Indonesië is de frequentie van lues vele malen hoger dan bij voorbeeld in West-Europa; men zou

¹⁾ *Psychiatrie en Neurologie*. Voordrachten. Wetenschappelijke Uitgeverij, Amsterdam 1948,

op grond daarvan nóg meer paralyse in Indonesië verwachten dan men nu reeds ziet.

Het is mogelijk dat het toevallig samengaan van acute malaria-aanvallen met het begin ener paralyse dit frequentieverschil verklaart, maar zolang een betrouwbare medische statistiek ontbreekt, kan men dit natuurlijk niet bewijzen; evenmin is het op grond van bovenstaande argumenten waarschijnlijk.

Zeist, 28 Maart 1951

P. M. VAN WULFFTEN PALTHE

COPRINUS ATRAMENTARIUS ALS ANTI-ALCOHOLICUM

In de belangwekkende casuïstische mededeling in het *Tijdschrift* (10 Maart bl. 791) beschrijft collega COPPER de onaangename reacties, welke enige alcoholica teweegbrachten na het nuttigen van een maaltje inktzwammen. Hoewel zelf ook verwoed mycophagaag is mij deze onaangename ervaring bespaard gebleven door een opmerking in de *Annales Médico-psychologiques* 107, 314, 1949. Tot mijn spijt moest de vermelding hiervan in het artikel van SPEIJER en mij (*N. T. v. G.* 94, 2258, 1950) door plaatsgebrek komen te vervallen.

Deventer, „Brinkgreven”, 11 Maart 1951

C. H. VAN RHIJN

MEGALOBLASTAIRE ANAEMIE BIJ DARMSTOORNISSEN EN -ANASTOMOSES

In het artikel van VERLOOP en FLORIJN¹⁾ is het mij niet duidelijk waarom de beschreven patiënt sub-ileus zou hebben. Dat er in de dunne darm pap-niveau's, dus vloeistof-spiegels gevonden werden, is een gewoon verschijnsel bij spruw. Dit is herhaaldelijk beschreven en de Amerikanen noemen dat „coiling and coining”. De beschreven patiënt had dus spruw, hetgeen uit de vetfaeces bleek en daardoor of daarnaast megalocitair bloed en beenmerg, dus een voedingsstoornis met megalocitair bloed en beenmerg.

Foliumzuur was hier aangewezen, zoals door SPIES e.a. is aangetoond. Dat de man geen ileus en geen sub-ileus had blijkt wel duidelijk uit het beloop.

Breda, 10 Maart 1951

G. HOUPST

Zoals op bl. 458 in ons bovengenoemde artikel is gezegd, leek ons de steatorrhoe en een daarbij voorkomende resorptiestoornis misschien de oorzaak van de megaloblastaire anaemie. De beschreven patiënt toonde echter niet het beeld van een idiopathische spruw. Een maand geleden kwam hij nog ter contrôle op de polycliniek. Hij had geen klachten meer gehad; zonder behandeling was het bloedbeeld normaal gebleven.

Utrecht, 24 Maart 1951

M. C. VERLOOP EN E. FLORIJN

BERICHTEN

BUITENLAND

CANADA. — BANTING HERDACHT. Het orgaan der afdeling Amsterdam van de Nederlandse Vereniging van Suikerzieken herdenkt de tragische dood van Sir FREDERICK BANTING, die tien jaar geleden, voor een oorlogsmisssie op weg naar Engeland, met een vliegtuig verongelukte. Prof. S. VAN CREVELD (Amsterdam) schetst de ontdekking van het insuline.

DENEMARKEN. — VOORTGEZET GENEESKUNDIG ONDERWIJS. De Deense correspondent van de *Journal of the American Medical Association* (27 Januari 1951, bl. 249) vertelt iets over voortgezet geneeskundig onderwijs in zijn land. Reeds in 1914 begon de Deense Vereniging van Geneeskundigen met plannen voor stelselmatige leergangen voor huisartsen en sinds 1919 zijn bijna ieder jaar cursussen gegeven, eerst uitsluitend te Kopenhagen, later ook in de provincie. De belangstelling is betrekkelijk gering en het zijn dikwijls dezelfde, die deelnemen. Sinds 1946 zijn de cursussen gedecentraliseerd, in de vorm van avondvoordracht

¹⁾ *N. T. v. G.*, 95, 454, 1951